

TARTU LINNAVOLIKOGU

MÄÄRUS

Tartu

23.11.2023 nr LVK-M-0073

Tartu linna 2024. aasta eelarve

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punktide 1 ja 8, kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse § 23 lõike 2 ning Tartu Linnavolikogu 11. juuni 2020. a määruse nr 96 „Tartu linna eelarve koostamise, täitmise ja finantsjuhtimise kord“ § 37 punktide 1, 2 ja 3 alusel.

§ 1. Tartu linna 2024. aasta eelarve

Tartu linna 2024. aasta eelarve kogumaht on **305 529 056** eurot, eelarve võetakse vastu vastavalt lisale.

§ 2. Kohustuste võtmise lubamine

(1) Linnavalitsusel lubatakse võtta laenu või emiteerida võlakirju kokku kuni 42 800 000 euro ulatuses.

(2) Linnavalitsusel lubatakse võtta lühiajalist arvelduslaenu 2024. aasta jooksvate kulude katteks kuni 10 000 000 euro ulatuses.

(3) Linnavalitsusel lubatakse võtta laenu välisabi vahenditega rahastatavate projektide sildfinantseerimiseks kuni 6 000 000 euro ulatuses.

§ 3. Muud eelarve vastuvõtmisega samaaegselt tehtavad otsused

Välisabi vahenditega rahastatavate projektide sildfinantseerimise suurimaks lubatud mahuks määratakse 6 000 000 eurot.

§ 4. Reservfond

Reservfondi suuruseks määratakse 500 000 eurot.

§ 5. Kaasava eelarve osa suurus

Kaasava eelarve osa suurus 2024. aasta eelarve koostamisel on 200 000 eurot ja ühe kaasava eelarve objekti maksumuse ülemmäär on 100 000 eurot.

§ 6. Toetusemeetmete mitte avamine 2024. a ja määruse osaline kehtetuks tunnistamine

(1) 2024. aasta eelarves ei ole vahendeid järgmiste toetuste andmiseks:

1) Tartu Linnavolikogu 11. aprilli 2013. a määrusega nr 91 "Korteriühistule rattaparkla ja jäätmemaja ehitamise või süvakogumismahuti paigaldamise toetuse andmise kord" kehtestatud toetus rattaparkla ja jäätmejaama ehitamiseks või süvakogumismahuti paigaldamiseks;

2) Tartu Linnavolikogu 11. mai 2017. a määrusega nr 135 "Konverentsi toetus" kehtestatud toetus konverentsitoetuse kevadiseks toetusvooruks;

- 3) Tartu Linnavolikogu 12. oktoobri 2017. a [määrusega nr 151](#) "Restaureerimistoetus" kehtestatud restaureerimistoetus;
- 4) Tartu Linnavolikogu 21. veebruari 2019. a [määrusega nr 55](#) "Digitaliseerimise toetus" kehtestatud tootmise ja teenuse digitaliseerimise toetus;
- 5) Tartu Linnavolikogu 17. aprilli 2019. a [määrusega nr 59](#) "Kultuuri valdkonna toetused" kehtestatud kultuuri arengutoetus;
- 6) Tartu Linnavolikogu 04. detsembri 2020. a [määrusega nr 122](#) "Mobiilsustoetus" kehtestatud mobiilsustoetus välislähetuseks ja mobiilsustoetus väliseksperdi toomiseks Tartusse.

(2) Tartu Linnavolikogu 10. mai 2012. a [määruse nr 67](#) "Tervishoiuteenuste osutamise seotud kulude hüvitamise kord" paragrahvid 1-3 tunnistatakse kehtetuks.

§ 7. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. jaanuaril 2024. a.

Esimees

Esitab: **linnaalitsus, 23.11.2023 istungi protokoll nr 98**

Ettekandja: **Meelis Leidt**

Õiend

Tartu Linnavolikogu Määruse "Tartu linna 2024. aasta eelarve" juurde

2024. aasta eelarves kavandatud tegevustega liigutakse edasi Tartu linna arengustrateegiast "Tartu 2030" tuleneva visiooni ning arengukavas 2018-2026 sätestatud eesmärkide poole, mis hoiavad silme ees sihti - parandada linlaste elukvaliteeti ning muuta Tartu atraktiivsemaks nii investoritele kui ka linna külalistele.

2024. aasta eelarve põhieesmärgid on:

- **Hea hariduse kättesaadavuse tagamine.** Eesmärk on arengukavas toodud väljakutsetest tulenevalt olemasolevate lasteaedade ja koolihoonete ning nende mängu- ja spordiväljakute ning staadionite ajakohastamine eesmärgiga tagada turvalise füüsilise ja vaimse õppekeskkonna loomine õppeasutustes. Jätkatakse koolide ja lasteaedade rekonstrueerimise kava elluviimist (Karlova kooli, Helliku ning Tähtvere lasteaia renoveerimine, mitme lasteaia rühmaruumide remont ja territooriumi korrastamine), nüüdisaegse õpikäsitluse juurutamist, õppijaid toetava tugisüsteemi arendamist, õppijate arengu mitmekesistamist.
- **Kultuuri ja spordi väärtustamine.** Tartu on 2024. aastal Euroopa kultuuripealinn ning linnavalitsus soovib muuta Tartu kõige nähtavamaks ja põnevamaks programmiga Euroopa kultuuripealinnaks. Kultuuripealinna programm on avaldatud veebilehel Tartu2024.ee, kuhu lisandub järjepidevalt uusi üritusi ja informatsiooni. Südalinna kultuurikeskuse rajamiseks on juba sõlmitud finantseerimise ja projekteerimise lepingud ning jätkub töö keskuse ettevalmistamise ja planeeringutega.
- **Tartu kui hooliva linna eesmärkide täitmine.** Eesmärk on tagada igale tartlasele tema vajadusest lähtuvad kvaliteetsed sotsiaal- ja tervishoiuteenused, edendada Tartu tervishoiu ja sotsiaalhoolekande arenduskeskuseks ka väljaspool linna piire, kujundada tervist väärustav eluhoiak, ennetada sotsiaalprobleeme, tagada abivajajatele nende elukvaliteeti parandavate teenuste kättesaadavus ning soodustada kodanikualgatust. Tartu viib ellu riigi algatatud hooldereformi, tagades kõikidele eakatele väärrika hooldekodu koha.
- **Elukeskkonna parandamine.** Jätkub jalg- ja jalgrattareede rajamine, teedevõrgu arendamine ja korrashoiu tagamine, keskkonnasäästlik ja mugav ühistransport, haljasalade ja parkide väärtustamine ja arendamine. Linna kliimakava üks eesmärkidest on parandada inimeste tervist ja heaolu näiteks läbi parema õhukvaliteedi võika tervislikke eluviise toetades.
- **Kliimamuutuste leevendamine.** Linnad katavad umbes 3% kogu maismaast, kuid toodavad üle 70% kasvuhoonegaaside heitest. Seepärast peavad linnad ja nende kodanikud otsima lahendusi praegusele kliimakriisile. Tartu valiti ainsa Eesti linnana Euroopa Komisjoni missiooni "100 kliimaneutraalse ja arukat linna aastaks 2030" ning jätkab liikumist kliimaneutraalsuse poole. Olulised märksõnad on keskkonnahoidlik liikuvus, energiatõhusus, roheline linnaplaneerimine ja keskkonnahoidlik linnakeskkond, tartlaste keskkonnateadlikkuse suurendamine, Tartu kui ainult rohelist elektrit tarbiv linn.
- **Elurikkuse suurendamine.** Rohealad ja puudega kaetus on linnade roheline taristu tähtsad elemendid, mis toovad inimestele kasu nii ökoloogilises, sotsiaalses kui ka majanduslikus mõttes. Alustatakse haljastuse kava koostamist, mille lõppeesmärk on omavahel ühendusteedega seotud linna rohealade võrgustik, mida hooldatakse kohalike liikide vajadusi arvesse võttes ning eraaiad, mille omanikud on teadlikud ja rakendavad kohalikke liike soosivaid praktikaid.
- **Teadmistepõhise ettevõtluse arendamine.** Jätkatakse koostööd ettevõtjate ja Tartu kõrgkoolidega, toetatakse inkubatsioonitegevusi ja rohekiirendit.

2024. aasta eelarve maht on **305,5 miljonit** eurot, mis on 2% suurem kui 2023. aasta täpsustatud eelarve. Eelarve mahust 77% on kavandatud põhitegevuse, 19% investeerimistegevuse ning 4% finantseerimistegevuse kuludeks. Põhitegevuse tulem paraneb aasta 5 miljoni võrra jõudes 2024. aasta **4,2 miljonit** euronit. Eelarvedefitsiit on 45,9 miljonit eurot.

Laenuraha kaasatakse eelarveaastal 42,8 miljonit euro ulatuses, millest 12,8 miljonit eurot kulub olemasolevate võlakohustiste refinantseerimiseks ning 30 miljonit eurot uute investeeringute

rahastamiseks. Võlakohustiste teenindamiseks kavandatud kulud kasvavad pea kaks korda jõudes 8,5 miljoni euroni. 2024. aasta lõpuks on linna laenukohustised kokku 169,3 miljonit eurot ning netovõlakoormus 169,2 miljonit eurot moodustades põhitegevuse tuludest 71%. Sellega ollakse KOFS-is ajutiselt lubatud netovõlakoormuse ülemmäära (80%) piires.

Tulud

Linna 2024. aasta põhitegevuse tulude eelarve on **238,1 miljonit** eurot, mis käesolevaks aastaks planeerituga võrreldes kasvab 10,8 miljoni euro ehk 5% võrra. Tartu linna suurim tuluallikas on üksikisiku tulumaks, mille eelarve moodustab 138,2 miljonit eurot suurenedes aastaga 15,2 miljoni euro ehk 12% võrra. Tulumaksu laekumise kasv tuleneb peamiselt palgataseme tõusust ning kohalike omavalitsuste rahastamissüsteemi muudatustest. Riiklikest maksudest laekub linna eelarvesse maamaksu 13% enam ehk 2,2 miljonit eurot.

Kohalikest maksudest kogutakse linnaeelarvesse reklaammaksu, teede ja tänavate sulgemise ning parkimistasude laekumisest 2,4 miljonit eurot, mis moodustab vaid 1% linna tegevustuludest. Eelmainitud maksude tulu kasvab aastaga 0,3 miljoni euro võrra.

Linna hallatavate asutuste kaupade ja teenuste müügitulu suureneb 2024. aasta eelarves 10% jäädes 28,5 miljoni euro tasemele, riigilt ja muudelt institutsioonidelt saadavaid toetuseid on planeeritud 10% vähem, 66 miljonit eurot, ning muid tegevustulusid -12% ehk 0,8 miljonit eurot.

Investeeringustegevuse tuludeks on 2024. aasta eelarvesse planeeritud **8,8 miljonit** eurot, mis 2023. aasta eelarvega võrreldes väheneb -33%. Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine 7,5 miljonit eurot jaguneb: 3 miljonit eurot jalgrattateede põhivõrgu rajamiseks kesklinna, 2 miljonit eurot südalinna kultuurikeskuse rajamisega seotud tegevusteks, 1 miljonit eurot Sõpruse silla rekonstrueerimiseks, 0,8 miljonit eurot Tähtvere lasteaia renoveerimiseks, 0,5 miljonit eurot Tähtvere Spordipargi olmehoone rajamiseks ning 0,2 miljonit eurot linnalooduse projektile "Elurikkuse rohering". Põhivara müügist kavandavat tulu on eelarves 1 miljonit eurot ning finantstulu 0,3 miljonit eurot.

Kulud

Põhitegevuse kuludeks on kavandatud **233,9 miljonit** eurot, mis moodustab 77% 2024. aasta eelarvest. Kulud kasvavad võrreldes käesoleva aasta täpsustatud eelarvega 3% ehk 5,8 miljoni euro võrra. Põhitegevuse kuludest moodustavad üle poole tööjõukulud, mis kasvavad 2,5% ehk 119,1 miljoni euroni, kulude varasemast tagasihoidlikum kasv on tingitud madalamast õpetajate palgatõusust. Majandamiskulud vähenevad 1% ehk 0,7 miljoni euro võrra jõudes 79,2 miljoni euroni. Antavateks toetusteks on eelarvesse kavandatud 13% kasv moodustades eelarves 35,1 miljonit eurot, ca 4-miljonilisest kasvust enam kui pool kulub kultuuripealinna toetuseks. Muude tegevuskulude all planeeritud reservfond väheneb 38% ehk 0,3 miljonit eurot jäädes 2024. aasta eelarves 0,5 miljoni tasemele.

2024. aasta eelarvesse planeeritakse kokku investeeringuid **58,8 miljonit** eurot moodustades pea viiendiku linna eelarve mahust. Investeeringute eelarve maht väheneb võrreldes eelneva aastaga 3,6%. Eelarveaasta suuremad investeeringuobjektid on seotud hariduse, teede ja tänavate ning üldise heakorraga. Mahukamad investeeringuobjektid hõlmavad:

- Karlova kooli (Lina 2) renoveerimine 5,7 miljonit;
- lasteaia Hellik (Aardla 138) ehitamine 5,0 miljonit;
- Sõpruse sild 5,0 miljonit;
- jalgrattateede põhivõrk 3,8 miljonit;
- Tähtvere lasteaia rekonstrueerimine 3,4 miljonit;
- Põhja puistee ja Muuseumi tee ehitus 2,9 miljonit;
- Südalinna kultuurikeskus 2,2 miljonit;
- Puistee tänava (Roosi-Paju) renoveerimine 1,2 miljonit;
- Tähtvere Spordipargi olmehoone rajamine 1 miljonit;
- Sotsiaalüürimaja (Tüve 6) rajamine 1 miljonit.

Eelarve põhinäitajad

	2022 täitmine	2023 eelarve	2024 eelarve	muutus	
				%	eurot
Põhitegevuse tulud	204,9	227,2	238,1	4,8	10,8
Põhitegevuse kulud	-187,5	-228,1	-233,9	2,5	5,7
Põhitegevuse tulem	17,4	-0,9	4,2	-541,9	5,1
Investeeringustegevuse tulud	8,3	13,0	8,8	-32,6	-4,2
Investeeringustegevuse kulud	-37,9	-61,0	-58,8	-3,6	-2,2
Investeeringustegevuse tulem	-29,6	-48,0	-50	4,2	-2
Laenukohustiste võtmine	16,0	50,8	42,8	-15,7	-8
Laenukohustiste tasumine	-9,8	-9,8	-12,8	31,2	-3,0
Finantseeringustegevus	6,2	41,0	30,0	-26,9	-11,0
Likviidsete varade muutus	-5,2	-7,9	-15,9	101,1	-8,0
Eelarve tulem	-12,2	-48,9	-45,9	-6,2	3,0
Eelarve kogumaht	235,1	298,9	305,5	2,2	6

Majanduskomisjoni 29.11.2023 koosoleku protokoll nr 26:

Märkused ja ettepanekud:

- põhjalikult tuleb üle vaadata sellised investeeringud, mis toovad linnale edaspidi kaasa püsikulusid;
- kaaluda parkimistasu tõstmise vajadust, kui on valminud linna parkimisuuring ning on selgunud parkimistasu määruuses äsja tehtud muudatuste mõju parkimisolukorrale;
- kaaluda rattaringluse tasude tõstmise vajadust;
- kaaluda viivistasude kogumise korralduse efektiivsuse suurendamise võimalusi;
- alustada toitlustuskohtade hooajalistele laiendustele linna maa kasutusse andmise tasu kogumist 2025. aastast - hetkel on vastava määruuse muudatused veel kehtestamata, kuid maksust saadav tulu on juba järgmise aasta eelarvesse planeeritud;
- jätta eelarve eelnõust välja Toomemäe mänguväljaku rajamine - üle poolemiljoniline kulu selleks ei ole linna finantsolukorda arvestades otstarbekas investeering.

Rahanduskomisjoni 01.12.2023 koosoleku protokoll nr 26:

Otsustati:

- 3.1. linnavalitsusel esitada 2024. aasta eelarve juurde lisad vastavalt kehtivale Tartu linna eelarve koostamise, täitmise ja finantsjuhtimise korrale;
- 3.2. linnavalitsusel esitada volikogule informatsioon linnavalitsuse struktuuri ja teenistujate koosseisude muudatustest aastatel 2021-2023;
- 3.3. märkida, et
 - 3.3.1. eesmärk aasta lõpuks peab olema kulude kokkuhoiu saavutamise selliselt, et intressikulud ei tasutaks laenukohustistega, vaid need oleks kaetud tegevuskuludega;
 - 3.3.2. linnal peab olema konkreetne tegevusplaan olukorrale, kus majandusolukord oluliselt halveneb;
- 3.4. suunata eelarve eelnõu volikogu 7. detsembri istungile esimesele lugemisele;
- 3.5. teha volikogule ettepanek määrata eelarve eelnõule muudatusettepanekute tegemise tähtajaks 11. detsember kell 12.

Linnavalitsuse 05.12.2023 istungi protokoll nr 102:

33. Muudatusettepanekud linnavolikogu menetluses olevatele eelnõudele
KUULATI: Jüri Mölder ja Urmas Klaasi ning Meelis Luha sõnavõtte
OTSUSTATI:

.....

33.2. nõustuda rahanduskomisjoni muudatusettepanekuga linnavolikogu määruse "Tartu linna 2024. aasta eelarve" eelnõule ja eelnevast johtuvalt:

33.2.1. esitada linnavolikogule Tartu linna eelarve koostamise, täitmise ja finantsjuhtimise kehtiva korra kohased lisad 1-6;

33.2.2. teha ettepanek täiendada määruse eelnõud uue paragrahviga 5 järgmises sõnastuses:

"§ 5. Kulude eelarve vahendites ümberpaigutuste tegemine

Linnavalitsusel lubatakse eelarve mahtu muutmata teha ümberpaigutusi investeerimisobjektide ja tegevusalade (sh tegevusvaldkondade) vahel." ja muuta sellest johtuvalt määruse eelnõu struktuuri.

Muudatusettepanekud (tähtaeg 11.12.2023 kl 12):

EKRE fraktsioon

Eesti 200 fraktsioon

Reformierakonna fraktsioon, Isamaa fraktsioon, SDE fraktsioon

Ettepanekud koos linnavalitsuse ja rahanduskomisjoni seisukohtadega

Linnavalitsuse täiendavad ettepanekud (esitatud 19.12.2023)

Ettepanekute koondtabel

